

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

URADNI LIST

ljublanske in mariborske oblasti.

Vsebina:

116. Pravilnik za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva. — 117. Pravilnik za enološke postaje. Razglasi drugih uradov in oblastev. — Razne objave.

Uredbe osrednje vlade.

116.

Pravilnik

za izvrševanje zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva.*

Na podstavi členov 3., 6., 8., 10., 18., 19. in 23. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva z dne 30. decembra 1921. predpisuje minister za poljedelstvo in vode pravilnik za izvrševanje tega zakona.

1. Naloga in ureditev državnih trtnic.

Člen 1.

Naloga državnim trtnicam je ta-le:

- 1.) v njih se goje odbrane vrste odporne trte, čiste ali pridobljene s hibridacijo, ki morejo služiti kot podlage za cepljenje;
- 2.) državne trtnice proizvajajo v potrebni količini ključne in korenjake (bilfe) kakor tudi cepljenke na odpornih podlagah, ki jih oddajajo prebivalstvu za obnavljanje in napravljanje vinogradov;
- 3.) v njih se ugotavlja s poizkusi, na kakšnem zemljišču najbolj uspevajo poedine vrste trte in s kakšnim načinom cepljenja dajo najboljše uspehe;
- 4.) v njih se preizkuša odpornost evropskih cepljenih vrst trte zoper razne kriptogamne bolezni in škodljivce;
- 5.) trtnice služijo kot praktične šole, v katerih vinogradniki lahko ob vsaki priliki vidijo vsa dela, ki se tičejo vinogradništva in vinarstva, ter se jih nauče;
- 6.) služijo kot kraji, kjer se prirejajo vinogradniški in vinarski tečaji;
- 7.) v svojih poizkusnih kletih in laboratorijih zbirajo material za preiskovanje prirodne sestave domačih vin;
- 8.) v trtnicah se odbirajo in proučujejo domače in važnejše tuje vinske in namizne vrste trte, ki se morejo priporočati za razmnoževanje v okolišju trtnic, bodisi s cepljenjem, bodisi s sajenjem na svižu, kjer je kaj takega zemljišča;
- 9.) preiskujejo zemljišča glede apnovitosti in ostalih lastnosti ter po tem odredajo podlage, ki jih je treba saditi na preiskanem zemljišču;
- 10.) v njih se proučujejo razni načini, po katerih se obrezuje in goji trta;
- 11.) po potrebi proizvajajo s cepljenjem sadne sadike za pouk kurzistov; in
- 12.) služijo kot objekti za izvajanje strokovnih poizkusov iz vinogradništva in vinarstva, ki jih organizirajo po trtnicah enološke postaje ali pa jih organizira ministrstvo za poljedelstvo in vode.

Člen 2.

Vsaka trtnica ima te-le oddelke:

- a) oddelek za matičnjak;
- b) oddelek za gojenje korenjakov (bilf);
- c) oddelek za sortimentski vinograd;
- d) oddelek za vrt;
- d) oddelek za sejalnico in drevesnico.

* Razglašen v »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« št. 59, izdanih dne 13. marca 1924. (Prilog IX. — 1924.)

Poleg tega se sme prirediti po potrebi in velikosti trtnice še oddelek za poljske posevke, da se prideluje krma za delovno živino.

Katere vrste trte in sadnega drevja naj se goje in razmnožujejo v poedinih trtnicah in kolika bodi površina poedinih oddelkov, se določa s kulturnim načrtom, ki ga odobruje in izpreminja samo ministrstvo za poljedelstvo in vode.

Člen 3.

Vsaka trtnica ima te-le zgradbe:

- a) pisarno z enološkim laboratorijem;
- b) prostor za cepljenje in stratificiranje;
- c) jame za spravljane trte;
- d) kurilnico in klet;
- d) hlev za delovno živino;
- e) skladišče za orodje in hrano in
- f) stanovanja za osebje.

Druge zgradbe in naprave se smejo postavljati samo po posebni potrebi poedinih trtnic, in sicer z odobritvijo ministrstva za poljedelstvo in vode.

Člen 4.

Za izvajanje trtničnih poslov sme imeti vsaka trtnica delovno živino, katere število odreja ministrstvo za poljedelstvo in vode.

2. Osebje državnih trtnic, njega dolžnosti in pravice.

Člen 5.

Po členu 4. zakona upravljajo trtnice upravniki. Njim prideluje ministrstvo v službovanje enega ali dva pomočnika. Upravniki sami postavljajo po potrebi in v mejah proračuna potrebno število čuvarjev in služiteljev.

Člen 6.

Dolžnosti upravnikov so:

- 1.) po obeleženem namenu trtnice vodi racionalno vse posle, ki se nanašajo na gojenje in razmnoževanje trte, opravlja poizkuse in primerjave ter preizkuša praktične in boljše delovne metode v vseh trtničnih oddelkih;
- 2.) opravlja vse posle v trtnici ob najprimernejšem času, pri čemer postopa s primerno varčnostjo;
- 3.) čuva trtnično inovino, ki mu je poverjena, da se ne pokvari in ne poškoduje, ter jo ima v redu, odgovarja osebno za vse nepravilnosti;
- 4.) vodi zapiske o stanju vodne padavine svojega kraja, zapisuje redno fiziološke pojave na trti, pojave trtnih bolezni in škodljivcev kakor tudi uspehe načinov, uporabljenih za njih zatiranje;
- 5.) vodi s pomočjo ostalega osebja vse dopisovanje trtnice ter pregleda koncem vsakega meseca materialne knjige;
- 6.) poučuje osebje in delavce v vseh strokovnih poslih, izvrševaje strogo nadzorstvo nad njimi;
- 7.) daje prejemnikom trte poučila in nasvete o vseh poslih iz vinogradništva;
- 8.) prireja ali sam ali s sodelovanjem potovalnih učiteljev vinogradništva ali vinarstva vsako leto predpisane tečaje;
- 9.) zbira v svojem laboratoriju in svoji poizkusni kleti vina iz svojega okoliša, da proučuje njih sestavo, tip in kvaliteto, in
- 10.) predloži ministrstvu za poljedelstvo in vode koncem vsakega meseca mesečno, koncem vsakega leta pa letno poročilo.

Ta poročila morajo obsežati:

1.) Mesečno poročilo:

- a) kateri posli so se opravili v dotičnem mesecu v trtnici in s kakšnim uspehom;
- b) število izplačanih dnevnih mezd in njih povprečno velikost v dotičnem mesecu;
- c) kakšni važnejši biološki pojavi so se opazili na trti in kakšno je bilo stanje vodne padavine v tem mesecu;
- d) celokupni znesek dobljenih dohodkov in odpravljenega, porabljenega in preostalega kredita za vzdrževanje trtnice od začetka proračunskega leta, s potrebnimi pojasnili;
- d) o poslovanju in vedenju podrejenega osebja;
- e) kakšne posle misli izvršiti v prihodnjem mesecu; in
- f) ostala strokovna opažanja.

2.) Letno poročilo:

- a) stanje trtnice začetkom minulega leta;
- b) kratek pregled poslov, izprememb in novosti, izvršenih med letom;
- c) stanje trtnice koncem leta;
- d) pridelek trte, grozdja, sadja in drugih trtničnih pridelkov — skupno in od hektara ali od enega sadnega drevesa i. dr.;
- d) celokupne letne dohodke in razhodke trtnice v denarju in stanje celokupne trtnične imovine;
- e) cene poedinih važnejših trtničnih pridelkov v tem letu, in sicer na podstavi podatkov, zajetih iz predpisane knjige o donosnosti trtničnih pridelkov;
- f) trtne bolezni in škodljivce, način njih zatiranja in uspeh tega zatiranja;
- g) izpremembe v trtničnem osebju, njega poslovanje in vedenje;
- h) predloge, ki se tičejo ureditve trtnice in večjih poslov za prihodnje leto.

Člen 7.

Pomočnik ima te-le dolžnosti:

- 1.) pomaga upravniku trtnice pri praktičnih in administrativnih poslih, prejema od njega naloge in se točno ravna po njih;
- 2.) nadzira delavce v trtnici in skrbi za točno izvrševanje poslov po navodilih, ki mu jih izda upravnik, ter poučuje delavce v poslih;
- 3.) opravlja po potrebi in upravnikovem nalogu tudi sam strokovne posle, ki zahtevajo večjo pazljivost in strokovnost, kakor cepljenje, obrezovanje i. dr.;
- 4.) čuva priprave, orodje, material, živino in vse ostalo, kar se mu po seznamu izroči v vodstvo, ter pazi, da se vse to varčno uporablja, odgovarja osebno za škodo;
- 5.) vodi vse materialne knjige, predpisane s tem pravilnikom.

Pomočnik ne sme odhajati iz trtnice brez upravnikove dovolitve, razen ob nedeljah in praznikih poldne, če ni v tem času dežuren.

Kadar je upravnik odsoten, ga zastopa najstarejši pomočnik, ki prevzame za ta čas vso materialno in moralno odgovornost.

Člen 8.

Upravnik trtnice ima te-le pravice:

- 1.) postavlja in odpušča služitelje in čuvaje trtnice, njih število pa določa na upravnikov predlog ministrstvo za poljedelstvo in vode;

2.) daje pomočnikom, čuvajem in služiteljem po dokazani nujni potrebi dopust do 5 dni, o čemer naknadno poroča ministrstvu; toda tak dopust se ne sme dati eni osebi večkrat nego dvakrat na leto;

3.) v izredno nujnih privatnih poslih sme biti upravnik odsoten samo tri dni; v tem primeru si odredi s pismeno naredbo zastopnika ter poroča o tem ministrstvu, toda takega odsostvovanja ne sme uporabiti upravnik večkrat nego dvakrat na leto;

4.) za netočno opravljanje poslov, neposlušnost in provzročanje škode sme odgovornemu pomočniku, čuvaju in služitelju izrekat kazni po členu 260. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih;

5.) nabavlja v mejah otvorjenih kreditov in po predpisih zakona o državnem računovodstvu priprave, orodje, material, živino i. dr. za potrebo trtnice kot nakazovalec druge stopnje.

Člen 9.

Po členu 4. zakona imajo upravniki in ostalo osebje brezplačno stanovanje v trtnici.

Po istem členu zakona ima trtnično osebje tudi brezplačno kurjavo. V ta namen smejo upravniki z rodbino porabiti največ po 18 m³, in sicer od dne 1. aprila do dne 1. oktobra po 1 m³ na mesec, od dne 1. oktobra do dne 1. aprila pa po 2 m³.

Upravniki brez rodbine in pomočniki smejo porabiti največ po 12 m³ drv na leto, in sicer od dne 1. oktobra do dne 1. aprila po 1 m³ na mesec, v ostalem času pa po 1/2 m³.

Neporabljena drva, odrejena za kurjavo trtničnega osebja, pripadajo trtnici ter se ne smejo odtujevati.

Člen 10.

Vse življenske potrebščine, ki se pridelujejo v trtnici, ima trtnično osebje pravico kupovati za 50 % ceneje, nego znaša krajevna tržna cena, in sicer samo v mejah potrebe zase in za rodbino, ki živi z njim.

Potrebščine se izdajajo na priznanično knjigo «unikat in duplikat», dohodki pa se izročajo pristojni finančni upravi.

Tržne cene se prijavljajo uradoma vsak mesec. Če prijavljena cena ni določena z enim številom, nego varira od — do —, se jemlje srednje število med najvišjo in najnižjo ceno.

Člen 11.

Upravniki trtnic in njih pomočniki z rodbino smejo rediti za svojo potrebo v trtnici po eno svinjo v zaprtem prostoru, imeti največ do 10 kokoši in enega petelina, toda samo za vso trtnico eno izmed nastopnih plemen, in sicer: orpington, plimouthrok, italijanka in minorka; upravniki pa smejo imeti izvestno število modernih panjev s čebelami kakor tudi domače zajce v zaprtem prostoru.

Od časa, ko začne grozdje zoreti, do konca trgatve mora biti perutnina v zaprtem prostoru.

Svinjo, zajce in kokoši mora hraniti osebje s svojo krmo, ki je v ta namen ne more kupovati iz trtnice po znižani ceni.

3. Tečaji.

Člen 12.

Skladno s členoma 17. in 18. zakona se prireajo praktični tečaji v državnih trtnicah: spomladi (meseca februarja in marca) za suho cepljenje trte in cepljenje sadnega drevja, obrezovanje in sajenje trte in sadnega drevja; poleti (meseca maja in junija) za zeleno cepljenje trte in sadnega drevja in zatiranje bolezní; jeseni ob trgatvi za umno podelovanje grozdja v vino kakor tudi za konserviranje grozdja, sadja in povrtnine in pozimi (meseca decembra in januarja) za negovanje vina.

Pomladni tečaji trajajo 10, poletni 5, jesenski 10 in zimski 5 dni.

Podpora za vzdrževanje slušateljev teh tečajev se daje ali iz kredita ministrstva za poljedelstvo in vode ali pa iz trtničnih kreditov. Iz te podpore odrejajo upravniki tečajev vsakemu kurzistu za njegovo vzdrževanje dnevno podporo, ki ne sme biti višja nego polovica krajevnih dnevnih mezd.

Razen tega podeljujejo voditelji tečajev odličnim in jako dobrim kurzistom iz te podpore nagrade v knjigah, pripravah, orodju in drugem materialu.

Kurzisti imajo v trtnicah brezplačno stanovanje, kurjavo in razsvetljavo, voditelji tečaja pa jim morajo za prehrano ustanoviti skupno kuhinjo — menažo. Živila za to menažo se plačujejo iz podeljene dnevne podpore kurzistov.

Za te kuhinje se oddajajo potrebščine iz trtničnega vrta za polovično ceno ter se plačujejo iz dnevne podpore kurzistov.

Število kurzistov za poedine tečaje določa ob odrejanju podpore ministrstvo za poljedelstvo in vode.

V te tečaje morajo občine, od katerih se to zahteva, poslati toliko kurzistov, kolikor jih zahteva voditelj dotičnega tečaja; sprejemajo pa se tudi oni, ki se prijavijo prostovoljno, če je kaj prostora, in po možnosti se daje podpora tudi njim.

Praktične tečaje v trtnicah vodijo upravniki trtnic ali pa potovalni učitelji s pomočjo pomočnikov.

Tečaje izven trtnic vodijo potovalni učitelji, ki se jim prideli, če je treba, za delo, dokler trajajo tečaji, pomočnik najbližje trtnice.

Če so upravniki trtnic ali potovalni učitelji zadržani, opravljati to dolžnost, jim odredi ministrstvo za poljedelstvo in vode namestnike.

Člen 13.

Delovni program za tečaje je ta-le:

A. za spomladne:

1.) znanje o glavnih podlagah kakor tudi o domačih vrstah trte in sadnega drevja, važnega za dotično oblast;

2.) izbor in priprava zemljišča za vinograd in sadovnjak;

3.) priprava materiala za cepljenje trte in sadnega drevja;

4.) o načinih cepljenja in praktično izvrševanje usvojenih načinov, po katerih se cepi trta in sadno drevje;

5.) stratificiranje, gojenje korenjakov (bilfanje) in negovanje cepljenk v trtnici kakor tudi negovanje sadnih sadih v drevesnici;

6.) sajenje trte in sadnega drevja na stalno mesto in negovanje do tretjega leta;

7.) obrezovanje trte in gojenje trsov in obrazovanje krone pri sadnih drevesih.

8.) o peronospori in o trtni plesnobi (oidiju) in boju zoper grozdnega zavijača;

9.) napravljanje vinogradov na svižu, kjer je to potrebno, in

10.) znanje o pripravah in sredstvih za zatiranje bolezní.

B. za poletne:

1.) pripravljane podlage za cepljenje trte in sadnega drevja;

2.) pripravljane in hranjenje cepičev za to cepljenje;

3.) praktično izvajanje usvojenih načinov, po katerih se opravlja suho cepljenje trte ali sadnega drevja;

4.) o pogojih za uspešno cepljenje;

5.) negovanje teh cepljenk;

6.) delo pri odstranjevanju korenin v prostoru za gojenje korenjakov pri zrelih cepljenkah;

7.) o boleznih in škodljivcih vinske trte in sadnega drevja (peronospora, trtna plesnoba, grozdni zavijač, kodravost (carinosa), krvava uš, gosenice, listne uši i. dr.) in o načinih, po katerih se zdravijo in zatirajo, in

8.) pripravljane in praktično uporabljane sredstev za zdravljenje in zatiranje bolezní in škodljivcev.

C. za jesenske:

1.) pripravljane in čiščenje posod za trgatve;

2.) merjenje sladkorja in kisline v moštu;

3.) o branju, peelanju in maščenju (drozganju) grozdja;

4.) o pogojih pravičnega vrenja;

5.) o popravljanju črnega, belega in rumenega vina in uporabi žveplovega dvokisa ob popravljanju vina (uporaba kalijevega metabisulfita i. dr.);

6.) o pretakanju, umetnem čiščenju in filtriranju (precejanju) vina;

7.) o pogojih, ki jih morata izpolnjevati kurilnica in dobra klet;

8.) o važnejših boleznih vina: cikavost, vinski kan, vlečljivost, zavrelica i. dr., njih odvracanje in zdravljenje;

9.) konserviranje svežega grozdja in sadja;

10.) sušenje sadja in grozdja;

11.) konserviranje sadja in zelenjadi s steriliziranjem kakor tudi konserviranje mošta (vina brez alkohola);

12.) ravnanje s kletnimi pripravami in njih pravilno čuvanje in

13.) o kuhanju žganja iz tropin.

Č. za zimske:

1.) čiščenje vinskih posod in kleti;

2.) dolivanje sodov;

3.) pretakanje vina;

4.) o raznih načinih, po katerih se vino umetno čisti;

5.) o filtririh in filtriranju vina;

6.) o boleznih vina in o načinih, po katerih se odvracajo in zdravijo;

7.) natakanje vina v steklenice;

8.) kuhanje in prekuhanje žganja in konjaka;

9.) izvrševanje degustacije (pokušanje) raznih vrst in tipov zdravih in bolnih vin in

10.) merjenje alkohola v vinu z ebiloskopom kakor tudi kisline s kalkimetrom in drugimi pripravami.

Po krajevni potrebi lahko voditelj tečaja te programe tudi razširi.

Po končanem tečaju predloži voditelj ministrstvu izčrpno poročilo, s seznamom kurzistov, o doseženem uspehu.

Pri vsaki trtnici se vodi knjiga kurzistov, v katero se vpišejo vsako leto kurzisti in se označi uspeh, ki so ga dosegli, z drugimi potrebnimi podatki vred.

Koncem vsakega tečaja dajo voditelji kurzistom izpričevala o doseženem uspehu in nagrade po petem odstavku člena 10.

Po potrebi sme prirejati voditelj zaradi popolnejšega izvajanja teh programov tudi krajše ekskurzije v bližje vinograde, trtnice in kleti.

4. Oddajanje in prenašanje trte in prodajanje trtničnih pridelkov.

Člen 14.

Po členu 13. zakona objavi ministrstvo za poljedelstvo in vode vsako leto koncem meseca avgusta prodajne cene vseh vrst trte, pridelane v državnih trtnicah; odreja jih ministrstvo po predlogih, ki mu jih določijo vsi upravniki državnih trtnic najkasneje do dne 15. avgusta vsakega leta.

Ko se izkopljejo ključi, cepljenke in korenjaki, se ugotovi številčno stanje pridelane trte komisijsko. Komisijo tvorijo: upravnik trtnice, pomočnik in en najbližji državni uradnik poljedelske stroke. En izvod komisijskega zapisnika se pošlje ministrstvu v vpogled.

Ministrstvo odreja okoliš, ki ga ena trtnica prvenstveno zalaga s trto.

Člen 15.

Kdor hoče dobiti trto iz državnih trtnic, mora predložiti prošnjo s predpisano takso neposredno oblastni trtnici ter priložiti prošnji:

1.) potrdilo županstva (občinskega sodišča), da jemlje trto izključno za sajenje na svojem zemljišču;

2.) potrdilo potovalnega učitelja ali sreskega ekonomista, da se je njegovo zemljišče preiskalo glede apnovitosti, ali ogledok prsti, ki se preizkusi v trtnici brezplačno.

Člen 16.

Tudi prosilci, ki bi imeli radi trto za sajenje na svižu, morajo priložiti prošnji izpričevalo ali potrdilo o zemljišču, preiskanem glede vsebine peska (kremenjakastega) in izpričevalo o rigolanem zemljišču. Sviž se preizkuša samo z mehanično analizo in ugotovi se samo odstotek peska. To preizkušanje opravljajo pristojni poljedelski organi brezplačno.

Člen 17.

Trta se oddaja iz državnih trtnic jeseni, meseca novembra in decembra in spomladi meseca marca in aprila.

Za jesensko oddajo je treba predložiti prošnje upravam državnih trtnic najkasneje do dne 1. oktobra, za spomladno oddajo pa najkasneje do dne 1. februarja. Prošnje, vložene kasneje nego do dne 1. oktobra za jesensko in kasneje nego do dne 1. februarja za spomladno oddajo, se ne jemljejo v poštev.

Upravniki trtnic sestavljajo razporede trte za jesensko in spomladno oddajo ter jih pošiljajo ministrstvu v odobritev v dveh izvodih.

Trta se ne sme oddati nikomur, ki ni uvrščen v razpored ali za katerega ni posebne dovolitve ministrstva. Prepovedano je, trto zamenjavati. Dovoljena trta se ne sme prenašati na drugega; kdor ravna drugače, se obtoži zaradi prevare.

Nihče nima pravice, prejetjo trto vrniti ali zahtevati, naj se mu zamenja za drugo.

Po potrebi smejo oddati upravniki trtnic poedincem, vpisanim v razpored, največ do 2000 ključev, 500 korenjakov in 50 cepljenk; toda ta količina se odbije od količine, ki se jim dovoli z razporedom.

Najkasneje do dne 1. septembra vsakega leta obvestijo upravniki trtnic z razpisom po političnih oblastvih vinogradnike svojega okoliša o pogojih za jesensko in spomladno oddajo trte. Ekonomski organi morajo ta razpis pravočasno doposlati občinam, po potrebi pa dajati interesentom tudi ustna pojasnila. Sprejemati smejo prijave za trto, preiskovati zemljišče ter te prijave s prilogi vred odpremljati k upravnikom trtnic.

Upravniki trtnice morajo poslati razpored trte za jesensko oddajo ministrstvu v odobritev najkasneje do dne 15. oktobra, za spomladno oddajo pa najkasneje do dne 15. februarja. Po tem času se ne pravi samo za spomladno oddajo trte dodatek k razporedu, če je treba, ter se tudi ta pošlje ministrstvu v odobritev. Z razporedom vred morajo upravniki poslati seznamke pridelane trte po številu, vrstah in razredih.

Stroške za vklad in prevoz trte do železniške ali parniške postaje plača prejemnik upravam trtnice po računu.

Če kdo izmed prosilcev ne vzame dovoljene trte do odrejenega roka, jo sme upravnik oddati komu drugemu; toda to osebo mora nvestiti v dodatek k razporedu in jo naknadno priobčiti ministrstvu v odobritev.

Najkasneje do dne 1. novembra izvrši ministrstvo razpored trte za državne in samoupravne naprave, če je to potrebno. Po tem času sme upravnik oddati ostanek trte privatnim prosilcem po razporedu.

Člen 18.

Če v trtnici ni pogojev za podelavo pridelanega vina, se proda vino na javni dražbi ob pogojih, ki jih predpiše upravnik trtnice ter odobri ministrstvo za poljedelstvo in vode. Dražba se mora izvršiti najmanj 15 dni, preden se prične trgati v dotični krajin.

Količina grozdja, pridržana za podelavo, in količina in kakovost dobljenega čistega pridelka (vina, žganja, kisa) se ugotovi komisijsko ter vpiše v knjige, odrejene za to.

Komisijo tvorijo: upravnik, pomočnik in najbližji državni poljedelski uradnik.

Člen 19.

Pijače iz trtnice se prodajajo samo z odobritvijo ministrstva za poljedelstvo in vode, in sicer na predlog trtničnega upravnika, na javni dražbi.

Dražba se vrši za vsak sod posebe.

Za osušek in izgubek pri oskrbovanju pijače (pretakanje, čiščenje i. dr.) se dovoljuje z dnem 1. januarja, ko se mora tudi izvršiti vkupnja novih pijač, odpis na leto, in sicer:

pri vinu prvega leta do 7 %, v ostalih letih pa do 5 %;

2.) pri kisu 4 %;

3.) pri močnem žganju in konjaku prvo leto 5 %, v ostalih letih pa 4 %.

Količina pijač, porabljenih za sprejemanje gostov (trtnična slava, ekskurzije i. dr.) kakor tudi za preizkušanje in degustacijo na tečajih, se odpisuje na podstavi referata trtničnega upravnika in z naknadno odobritvijo ministrstva za poljedelstvo in vode.

Člen 20.

Dobljene količine ratarskih pridelkov se ugotavljajo komisijsko s tehtanjem, izvzemši odpadke, ki se ocenjuje s štetjem snopov, ter se potem vpišujejo v skladiščno knjigo.

Pridelki trtničnega ratarskega oddelka se prodajajo po upravnikovi izprevidnosti samo na javni dražbi, ki jo odobri ministrstvo za poljedelstvo in vode.

Za prehrano trtnične živine se pridržuje potrebna količina krme ter se porablja na podstavi razpredelnice o krmljenju, ki jo predpisuje ministrstvo za poljedelstvo in vode, odpisuje pa se na podstavi referata, ki ga poda oskrbovalec živine, in sicer v mejah krmljenja, predpisanega za razne vrste živine.

Pridelki iz trtničnega vrta, sadje kakor tudi namizne vrste grozdja se prodajajo občasno brez posebne odobritve ministrstva po priznanični knjigi «unikat in duplikat» po izprevidnosti trtničnega upravnika, in sicer po ceni, ki jo odreja z ozirom na tržne cene v kraju, komisija, sestavljena iz trtničnega upravnika, pomočnika in služitelja. Na podstavi priznanične knjige sestavi upravnik koncem vsakega meseca referat za izročitev denarja pristojni državi blagajni, na katerem potrdi komisija s podpisom, da so se pridelki resnično prodajali po cenah, ki jih je dovolila komisija.

Sadne sadike se istotako prodajajo po priznanični knjigi «unikatni duplikat» po cenovniku, ki ga predpisuje ministrstvo za poljedelstvo in vode.

V mesečnem poročilu označi upravnik količino prodanih pridelkov in njih povprečno ceno.

Člen 21.

Delovna živina se kupuje, prodaja in zamenjuje samo z odobritvijo ministrstva za poljedelstvo in vode.

5. Knjigovodstvo.

Člen 22.

Pri državnih trtnicah se vodijo te-le knjige:

- 1.) kontrolnik kreditov in dohodkov;
- 2.) knjiga o letnem pridelku trte;
- 3.) skladiščna knjiga trtničnih pridelkov;
- 4.) knjiga potrošnega materiala;
- 5.) priznanična knjiga «unikat in duplikat»;
- 6.) inventar stvari;
- 7.) inventar živine;
- 8.) beležnica o dnevnih mezdah;
- 9.) knjiga donosnosti trtničnih pridelkov in
- 10.) dnevnik del.

Te knjige morajo biti predpisno potrjene po ministrstvu ali po pristojni finančni upravi.

Člen 23.

Iz kontrolnika kredita in dohodkov mora biti ob vsakem času razvidno stanje prejetega, porabljenega in preostalega kredita kakor tudi dobljenih in izročenih trtničnih dohodkov.

Iz knjige o letnem pridelku trte morajo biti razvidne dobljene in oddane količine trte.

Oddane trte se odpisujejo po odobrenih razporedih kakor tudi po drugih posebnih naredbah.

Trta, ki se uporablja za trtnično potrebo, se odpisuje po poročilih komisije, ki je sestavljena iz treh trtničnih uslužbencev, ona pa, ki se škartira, samo z odobritvijo ministrstva.

Iz skladiščne knjige trtničnih pridelkov mora biti razvidna koncem vsakega meseca količina dobljenih in oddanih pridelkov do tega časa, kakršni so: vse vrste pijač, sadje, ratarski pridelki, sadne sadike, kakor tudi vsi ostali ratarski in vrtnarski pridelki.

Vrtnarski pridelki se vpišujejo v knjigo, ko se spravijo v skladišče ali ko se prodajo.

Odpisovanje v tej knjigi se vrši po mesečnih referatih, ki jih podajajo pomočniki.

Iz knjige potrošnega materiala mora biti razvidno koncem vsakega meseca prejetje in oddajanje raznovrstnega materiala.

Iz inventarja stvari in živine se ne sme nič odpisovati brez odobritve ministrstva za poljedelstvo in vode.

Predlog za odpis podajo upravniki ministrstvu v odobritev koncem vsakega leta. Vse odpisane stvari se morajo prodati na javni dražbi.

Iz beležnice o dnevnih mezdah mora biti razvidno, kakšne posle so opravljali dnarji tekom tedna, v katerem oddelku trtnice in po koliki ceni.

Iz beležnice o dnevnih mezdah se jemljejo podatki za plačilni seznamek dnarjev, ki se prav tako izdeluje za tedenska izplačila.

Knjiga o donosnosti trtničnih pridelkov se popolnjuje na podstavi podatkov iz beležnice o dnevnih mezdah. Iz nje mora biti razvidno, koliko in kakšnih dnevnih mezd in zaprege in ob katerih dneh se je porabilo v poedinih oddelkih trtnice, zlasti pa v matičnjakih, vinogradu, prostoru za gojenje korenjakov, na vrtu in v ostalih oddelkih, kakor tudi njih znesek v denarju, da je mogoče koncem leta, primerjaje razhodke, učinjene za poedine oddelke, z vrednostjo dobljenih pridelkov, izračunati, koliko veljajo.

Dnevnik del je ročna knjiga in vodijo jo tako upravniki kakor tudi vsak pomočnik zase. Iz dnevnika del morajo biti razvidna vsakdanja dela, važnejši pojavi in dogodki v trtnici.

Člen 24.

Upravnik trtnice je nakazovalec druge stopnje. Najstarejši pomočnik vodi vse materialne knjige v trtnici ob neposredni kontroli upravnikov.

Vsi izdatki po kreditih, otvorjenih trtnici, se likvidirajo s upravnikovim in pomočnikovim podpisom v zmislu poslednjega odstavka člena 21. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva.

Člen 25.

Vsi prejeti dohodki se oddajo pristojni finančni upravi koncem vsakega meseca z referati, ki se sestavljajo na osnovi trtničnih materialnih knjig in dokumentov, pri čemer se je treba sklicevati na te; podpisujeta pa jih upravnik in odgovorni pomočnik.

Koncem računskega leta, in sicer v roku enega meseca, se izroče kontroli po pristojni poti vse materialne knjige in vsi razporedi trte, podpisani po upravniku in odgovornem pomočniku.

Po pregledu, izvršenem v kontroli, zahtevajo trtnice te knjige nazaj ter jih hranijo v svojem arhivu.

Za materialne in denarne knjige se smatrajo:

- 1.) knjiga o letnem pridelku trte;
- 2.) skladiščna knjiga trtničnih pridelkov;
- 3.) knjiga potrošnega materiala;
- 4.) vse priznanične knjige «unikat in duplikat»;
- 5.) inventar stvari in živine;
- 6.) beležnica o dnevnih mezdah;
- 7.) prepis kontrolnika o razhodkih in dohodkih.

Poleg državne finančne kontrole imajo tudi poslanci ministrstva za poljedelstvo in vode pravico, pregledovati vse denarne in materialne knjige v trtnici, o čemer morajo podajati ministrstvu svoje poročilo.

Člen 26.

Vsi uslužbenci trtnice so moralno in materialno odgovorni za vso trtnično imovino, ki jim je poverjena ali po seznamu izročena v oskrbovanje.

Če bi se vodile knjige nepravilno in uredno, odgovarjata za nerednost tako upravnik kakor tudi odgovorni pomočnik; za materialno škodo pa odgovarja oni, ki jo je povzročil.

Člen 27.

Začetkom proračunskega leta pošljejo upravniki v dveh izvodih ministrstvu v odobritev seznam inventarskih stvari, ki naj se nabavijo tekom leta.

Odobrene stvari nabavlja upravnik skladno z zakonom o državnem računovodstvu.

6. Samoupravne in privatne trtnice.

Člen 28.

Za samoupravne (oblastne, okrožne, sreske in občinske) trtnice velja, če so dobile ob ustanovitvi ali pozneje kakršnokoli državno podporo bodisi v denarju, bodisi v naturi, in če postavlja ali vzdržuje njih osebe ministrstvo za poljedelstvo in vode, na podstavi členov 7. in 8., popolnoma ta pravilnik s to razliko:

1.) da se morajo njih pridelki prvenstveno uporabljati za okoliš, ki mu pripadajo;

2.) da odreja ceno njih pridelkov kakor tudi njih proračun dohodkov in razhodkov dotično samoupravno oblastvo, in

3.) da opravlja poleg državne kontrole pristojno samoupravno oblastvo tudi svojo kontrolo.

Take trtnice se ustanavljajo na podstavi člena 2. zakona.

Vse ostale samoupravne trtnice se smatrajo z ozirom na odredbe tega pravilnika za privatne trtnice.

Člen 29.

Nobena privatna trtnica se ne sme osnovati brez odobritve ministrstva za poljedelstvo in vode.

Kdor hoče osnovati privatno trtnico, mora predložiti:

1.) dokaze o potrebni praktični izobrazbi za ta posel, kar dokazuje s šolskim izpričevalom ali s potrdilom pristojnih strokovnih organov;

2.) potrdilo pristojnih poljedelskih organov, da ima primerno zemljišče za matičnjak in prostor za gojenje korenjakov, katerega površina ne sme biti manjša od enega hektara;

3.) pismeno obvezo, da se bo pri svojem delu ravnal po vseh odredbah tega pravilnika, ki se tičejo privatnih trtnic.

Člen 30.

V pismeni obvezi, ki se izdaja za napravo privatnih trtnic, mora lastnik navesti:

1.) da bo gojil in razmnoževal v svoji trtnici samo one podlage in one vrste evropske trte kakor tudi one hibride, ki jih odobri ministrstvo za poljedelstvo in vode;

2.) da bo razdeljeval trto na prvi in drugi razred po odredbah, ki jih predpiše ministrstvo za poljedelstvo in vode za državne trtnice;

3.) da bo odgovarjal moralno in materialno, če niso vrste trte, tako podlage kakor tudi cepiči, ki jih prodaja, istiniti (avtentični);

4.) da bo prodajal trto samo osebam, ki mu predlože dokaze o zemljišču, pristojno preiskanem glede apnovitosti;

5.) da bo vodil predpisano knjigo o letnem pridelku in letni prodaji trte in da se bo podrejal strokovni kontroli pristojnih organov ministrstva za poljedelstvo in vode.

Tako obvezo morajo dati ministrstvu takoj, ko stopi v veljavo ta pravilnik, tudi vse one osebe, ki že imajo dovolila za napravo trtnic.

Drugače se jim izdala dovolila razveljavijo.

Te obveze se hranijo v arhivu ministrstva za poljedelstvo in vode; na njih podstavi se dotični lastnik, če ne izpolnjuje obveze, obtoži po poljedelskih organih pri pristojnem oblastvi zaradi prevare in takim osebam se ukine dovolilo za privatne trtnice.

Člen 31.

Nobena oseba v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki nima pristojnega dovolila za napravo privatne trtnice, ne sme pridelovati trte za prodajo kakor tudi ne prodajati ali preprodajati ameriške trte vobče, vseh vrst cepljenk in trte od neposredno rodečih hibridov.

Kdor postopa zoper to, temu morajo pristojna oblastva na podstavi člena 23. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva na zahtevo poljedelskih organov odvzeti in sežgati vso tako trto brez vsakršne odškodnine ter ga kaznovati po § 373. kazenskega zakona.

7. Potovalni učitelji za vinarstvo in vinogradništvo.

Člen 32.

Na podstavi člena 6. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva postavlja ministrstvo za poljedelstvo in vode v vsaki važejši vinogradniški krajini potovalne učitelje za vinogradništvo in vinarstvo.

Od potovalnih učiteljev vinarstva se zahteva poleg pogojev iz člena 6. omenjenega zakona, da so dovršili enokemijski tečaj na enološki postaji v tuzemstvu ali v inozemstvu.

Člen 33.

Potovalni učitelji so samostalni državni uslužbeni ter so pod neposrednim nadzorstvom ministrstva za poljedelstvo in vode ali njegovih pooblaščenih organov.

V proračun ministrstva za poljedelstvo in vode se postavljajo potrebni krediti za njih prejemke, stroške za potovanja, nabave i. dr. ter se odpirajo pri dotičnih finančnih upravah.

Člen 34.

Potovalni učitelji imajo te-le dolžnosti:

1.) Takoj začetkom svojega poslovanja morajo prepotovati in vsestransko proučiti stanje vinogradništva in vinarstva v krajini, za katero so odrejeni; ugotoviti morajo zaradi racionalnega dela v tej stroki vse napake in nedostatke ter sestaviti podoben delovni program.

Sestavlja delovni načrt, morajo ukoriščati vse zveze in stike s krajevnimi poljedelskimi organi in napravami, naprednejšimi poljedelci, vinarскими zadrugami, vinogradniškimi društvi, vinarskimi podjetji itd.

Ta načrt se pošlje ministrstvu za poljedelstvo in vode ali pa za to pooblaščenemu organu v vpogled in odobritev najkasneje v treh mesecih od dne, ko je bil učitelj postavljen.

2.) Ob prirejanju spomladnih, poletnih in jesenskih tečajev sodelujejo po členih 12. in 13. tega pravilnika v trtnicah kot učitelji ali, če so upravniki trtnic preobloženi s tekočimi posli, tudi sporazumno s temi sami vodijo te tečaje.

3.) Po vinogradih, trtnicah in kletih okoliša, ki jim je podrejen, prirejajo v sezoni poedinih važejših del krajše tečaje 2 do 3 dni ali sami ali pa s pomočjo pomočnika najbližje trtnice. Namen teh tečajev je praktično, toda umno izvajanje strokovnih del na terenu in ta dela se morajo izvajati z demonstracijami in fizičnim delom kurzistov v najširšem smislu.

Potrebne priprave in material za demonstracije in delo v teh tečajih, kolikor jih ne bi imeli, jemljejo potovalni učitelji iz trtnic.

4.) Ob vsaki primerni priliki prirejajo v vinogradniških krajih za prebivalstvo strokovna predavanja. Ta predavanja se morajo vršiti izključno s praktičnimi demonstracijami ter se morajo objavljati vsaj pet dni prej.

5.) Kadar potujejo v svojem okolišu, zahajajo ob vsaki priliki v privatne vinograde, trtnice in kleti ter dajo v prostem razgovoru pri delu navodila za umno poslovanje.

6.) Vsakomur, ki se ob katerikoli priliki obrne nanje, dajo strokovne nasvete in strokovna poučila.

7.) Vzdržujejo stalne zveze z ustanovljenimi poljedelskimi organizacijami svojega okoliša, si prizadevajo, da se ustanavljajo vinogradniška društva in vinarske zadruge, ter sodelujejo pri njih kot strokovnjaki.

8.) Ob vsaki priliki izpodbujajo prebivalstvo, naj pošilja svoj naraščaj v poljedelske tečaje in v šole, ter vzdržujejo posebne zveze z izšolanimi poljedelci, da jim služijo ti za prvo podporo pri raznih strokovnih preizkusih in propagando.

9.) Na svojih potovanjih preiskujejo zemljišča za vinograde, olajšujejo prebivalstvu zalaganje s potrebno trto, seznanjajo prebivalstvo z boljšimi pripravami in boljšim orodjem za vinogradništvo in vinarstvo ter posredujejo za njih nabavo, prvenstveno po poljedelskih družbah in zadrugah.

10.) Sodelovaje z organi, odrejenimi za to, zbirajo in urejajo statistične podatke o vinogradniško-vinarski stroki kakor tudi cene grozdja in vina tekom leta.

11.) Primerjalno proučujejo domače in inozemske vrste trte in tipe vina ter tudi zbirajo narodne nazive za predmete v vinogradniško-vinarski stroki.

12.) Vodijo predpisano kontrolo nad privatnimi trtnicami svojega okoliša.

13.) Odrejajo vse, česar je treba, da se zatira gojenje in razmnoževanje slabih trtnih vrst, zlasti pa neposredno rodečih hibridov, ki jih ni odobrilo ministrstvo, in sicer po predpisih tega pravilnika.

14.) Odrejajo vse, česar je treba, da privatne osebe ne morejo prodajati in preprodajati trte brez pristojnega dovolila.

15.) Prizadevajo si in pomagajo tudi drugim organom, zaprečevati in pobijati ponarejanje vina in drugih alkoholnih pijač.

16.) Zaradi čim popolnejšega izvrševanja vseh doslej naštetih poslov morajo potovalni učitelji prebiti na poti najmanj 10 dni vsakega meseca, razen v mesecih decembru, januarju in februarju in takrat, ko prirejajo tečaj v trtnici.

17.) Zbirajo podatke in material za enološke postaje.

18.) Predlagajo ministrstvu za poljedelstvo in vode ali za to pooblaščenim organom mesečna in letna poročila o delih, izvršenih v tem času, po vseh gorenjih točkah tega člena.

Člen 35.

Potovalni učitelji imajo te-le pravice:

1.) V državnih trtnicah dobivajo, kjer je to mogoče, brezplačno stanovanje in kurjavo kakor upravniki trtnic.

2.) Dobivati morejo z istimi ugodnostmi kakor upravniki trtnic vse življenske potrebščine, pridelane v trtnici, ne smejo pa imeti svinj in perutnine v trtnici.

3.) Za čas, ki ga prebijejo na službenem potovanju izven stalnega bivališča, imajo pravico do dnevnice, ki jo uživajo po zakonu in zakonskih predpisih vsi uradniki njih skupine; vožnja pa jim gre samo, če je ne dobe v naturi.

8. Nadzorstvo nad državnimi, samoupravnimi in privatnimi trtnicami.

Člen 36.

Državne trtnice so samostalne državne naprave in so kot take pod neposredno kontrolo ministrstva za poljedelstvo in vode.

Državne in tudi samoupravne trtnice, ki dobivajo državno podporo v denarju, v naturi ali v strokovnem osebju, nadzira ministrstvo za poljedelstvo in vode po odseku za vinogradništvo in sadjarstvo, šef tega oddelka pa je glavni nadzornik trtnic.

Najmanj enkrat na leto se mora izvršiti obli pregled vseh trtnic, razen tega pa več posebnih pregledov ob času glavnih opravil v trtnici, kadar koli je treba.

Člen 37.

Nadzorstvo nad trtnicami iz člena 36. tega pravilnika se mora vršiti o tem-le:

- ali ustreza ureditev trtnice nalogi in potrebam okoliša, ki je trtnici odrejen;
- kakšno je stanje trtnice vobče in kako se opravljajo poedini posli v oddelkih trtnice;
- kako se vrši denarni promet trtnice, kako se uporabljajo otvorjeni krediti, kako se vodijo predpisane knjige o imovini, dohodkih in izdatkih trtnice;
- v kakšnem stanju so zgradbe in ostale naprave trtnice, priprave, oprema, živina in ostala imovina trtnice;
- kakšne so osebne razmere med trtničnim osebjem in koliko vpliva upravnik na strokovno izpopolnjevanje osebja in
- kako se vobče izvršujejo predpisi in naredbe, ki se tičejo trtnice kakor tudi dolžnosti osebja in služabništva.

Člen 38.

Glavni nadzornik trtnic ima pravico, klicati zaradi ugotovljenih nepravilnosti, nerednosti in zlo-

rab na licu mesta na odgovor upravnika in ostale odgovorne uslužbence ter o ugotovljenem stanju poročati ministrstvu s svojim predlogom.

Razen tega ima pravico, izdajati upravniku pis-mene naredbe o izvrševanju poedinih strokovnih poslov v trtnici, ki se vpisujejo v vložni zapisnik in hranijo v arhivu. Te naredbe mora upravnik izvrševati ter o izvršitvi poročati ministrstvu.

Če je stanje v samoupravnih trtnicah tako, da se preseza njih namen, in če trtnica ne razpolaga z zadostnimi sredstvi za vzdrževanje, sme odrediti minister za poljedelstvo in vode, da se taka trtnica ukini ali da se ji odtegni državna podpora.

Člen 39.

Samoupravne trtnice, ki ne prejemajo nobene državne podpore, kakor tudi privatne trtnice nadzira istotako odsek za vinogradništvo in vinarstvo ministrstva za poljedelstvo in vode po svojih odposlancih, potovalnih učiteljih ali drugih poljedelskih organih.

To nadzorstvo obseza tudi preizkušanje, ali dotične trtnice izpolnjujejo vse točke iz obveze, dane po členu 30. tega pravilnika.

Če se pri tej priliki ugotovi, da ne izpolnjujejo dane obveze ali katerekoli njene točke, se postopa na odposlančev predlog po členu 30. tega pravilnika.

9. Ugodnosti, ki jih daje država za umnejše pospeševanje vinogradništva in vinarstva.

Člen 40.

Da se razvija vinogradništvo in vinarstvo v državi čim umneje in čim hitreje, sme podeljevati minister za poljedelstvo in vode samoupravnim telesom in vinogradnikom na podstavi zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva te-le ugodnosti:

- daje stalno ali občasno denarno podporo, strokovno moč in brezplačno trto za napravo in vzdrževanje samoupravnih (oblastnih, okrožnih, sreskih, občinskih in zadrugnih) trtnic;
- oprašča od davka vinograde, novo napravljene na ameriški podlagi in na svižu;
- dovoljuje brezplačen prevoz trte na državnih železnicah, toda samo za lastno uporabo;
- ureja uvoz trte iz inozemstva;
- daje brezplačno trto privatnim osebam za napravo vinogradov na svižu;
- daje po natečaju nagrade osebam in društvom, zaslužnim za pospeševanje vinogradništva in vinarstva.

Člen 41.

Na podstavi členov 9. in 10. zakona se oprasčajo plačevanja davka za deset let vsi vinogradi v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se napravi-jo od dne, ko je stopil ta zakon v veljavo, izključno na vinogradskem položaju in zemljišču in na odobrenih podlagah odporne trte.

Ta ugodnost se nikoli ne more podeliti za vinograde, napravljene v ravnini, vrteh in v okolišu hiš.

Vinogradi na svižu, napravljeni, ko je stopil v veljavo zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, z necepljeno domačo trto po predpisih tega pravilnika, so oproščeni davka za 20 let.

Člen 42.

Da se oprosti davka zemljišče, na katerem se je napravil vinograd, morajo lastniki novonapravljenih vinogradov predložiti ministrstvu za poljedelstvo in vode pisмено prijavo.

V tej prijavi je treba navesti:

- kje je dotično zemljišče in pod katero številko je vpisano v popisno knjigo imovin ali v katastrsko knjigo;
- kolika je površina tega zemljišča;
- na koliki površini tega zemljišča je vinograd napravljen in kdaj je bil cepljen.

Na osnovi te prijave se uveri minister za poljedelstvo in vode po komisiji, sestavljeni iz dveh najbližjih poljedelskih uslužbencev, ki ju odredi sam, in iz župana dotične občine ali njegovega namestnika, o tem-le:

- ali so vse navedbe v zaprosilni prijavi resnične;
- ali prijavljeno zemljišče po leži in lastnostih izpolnjuje pogoje iz člena 41. tega pravilnika;
- kdaj je bil vinograd napravljen in na koliki površini;
- ali podlaga in vrste domače trte v vinogradu ustrezajo predpisom tega pravilnika;
- ali so vsa dela pri napravi vinograda (rigovanje in sajenje) pravilno izvršena.

Stran

Knjiga o letnem pridelku trte

Stran

Prejemki.

trtnice v za leto 19..

Izdatki.

Redna št.	Kdaj prejeto			Naziv trte	Koliko					Cena		Pripomba				
	dan	me- sec	leto		podlaga cepljenka	ključi	korenjaki	zrele cepiljenke	neokoreninjene	okoreninjene	zelene cep- ljenke					
													po	skupaj		
															Din	p

Redna št.	Kdaj izdano			Komu	Po ka- teri na- redbi	Pod katero redno številko in po katerem razporedu	Naziv trte	Koliko					Cena					
	dan	me- sec	leto					podlaga cepljenka	ključi	korenjaki	zrele cepiljenke	neokoreninjene	okoreninjene	zelene cep- ljenke				
															po	skupaj		
																	Din	p

Člen 4.

Za izvrševanje sprednjih nalog imajo enološke postaje:

- 1.) oddelek (sobo) za kemijsko analizo;
- 2.) oddelek za vinsko bakteriologijo;
- 3.) oddelek za proučevanje bolezni in škodljivcev vinske trte;
- 4.) strokovno knjižnico in ampelografske zbirke;
- 5.) preizkusni in sortimentski vinograd;
- 6.) preizkusno klet.

Razen tega uporabljajo enološke postaje za izvajanje praktičnih eksperimentov v večjem obsegu, ki sicer presegajo področje laboratorija, pa se morajo vendarle vršiti ob laboratorijski kontroli po členu 2., točki 1.), vse potrebne objekte državnih, samoupravnih in združenih trtnic in poljedelskih šol, eventualno pa tudi privatna posestva.

Člen 5.

Za uradne analize vina in drugih alkoholnih pijač uporabljajo enološke postaje, dokler se ne določijo uradne metode za vse državne analitične zavode v kraljevini, metode, ki se smatrajo za najprimernejše; toda v svojih listinah morajo, kolikor je to potrebno, označevati uporabljeno metodo.

Člen 6.

Zaradi sestave podrobnega delovnega programa enoloških postaj v vsakem letu se ustanavlja po členu 2., točkah 1.) in 5.), na vsaki enološki postaji »svet enološke postaje« iz najbližjih kompetentnih strokovnjakov pod predsedstvom postajnega direktorja.

Ta svet se mora sestati najmanj enkrat na leto, in sicer vsekakor meseca januarja, da izdela najkasneje do dne 1. februarja program, ki ga mora postajni direktor vsaj do dne 10. februarja poslati ministrstvu za poljedelstvo in vode v odobritev.

Člane tega sveta (5 do 6), ki poslujejo brez nagrade, postavlja s svojo odločbo ministrstvo za poljedelstvo in vode na predlog postajnega direktorja.

Izpraznjena mesta se popolnjujejo na predlog postajnega direktorja.

2. Tečaji.

Člen 7.

Zaradi izvrševanja člena 2., točke 4.), tega pravilnika prireajo enološke postaje občasno vinarske in enokemijske tečaje. Podpora, potrebna za vzdrževanje teh tečajev, se daje iz proračuna postaj samih ali pa iz proračuna ministrstva za poljedelstvo in vode.

Program za te tečaje pošilja postajni direktor ministrstvu za poljedelstvo in vode v odobritev.

Člen 8.

Namen vinarskih tečajev je, poljedelce-praktike in vinske trgovce praktično izpopolnjevati v vinarstvu.

Ti tečaji se vrše prvenstveno ob trgatvi in trajajo največ 15 dni.

Podrobni program za tak tečaj kakor tudi število kurzistov in kraje, iz katerih jih je treba jemati, predlaga svet enološke postaje, določa pa jih ministrstvo za poljedelstvo in vode, ki odreja tudi pogoje za sprejem kurzistov, nadalje obliko in višino potrebne podpore.

Zaradi popolnejšega izvajanja teh tečajev sme uporabljati enološka postaja osebe in objekte (klet, priprave i. dr.) bližjih državnih poljedelskih naprav.

Po končanem tečaju se opravlja praktični izpit, o katerega uspehu izda postajni direktor kurzistom izpričevala.

Izvestnemu številu kurzistov z najboljšim uspehom se smejo dajati nagrade v enoloških pripravah ali knjigah.

Člen 9.

Enokemijske tečaje prireajo enološke postaje po potrebi, bodisi po svoji iniciativi, bodisi po naročilu ministrstva za poljedelstvo in vode.

Tem tečajem je namen, izšolane agronome teoretično in praktično izpopolnjevati v vinarstvu in enokemiji; trajajo pa najmanj mesec dni.

Program za te tečaje in število kurzistov predlaga direktor enološke postaje, določa pa ju ministrstvo za poljedelstvo in vode, ki tudi odreja obliko in višino potrebne podpore za kurziste.

Kandidati za take tečaje se sprejemajo po natečaju.

Po končanem tečaju se opravlja teoretični in praktični izpit, o katerega uspehu dobivajo kandidati izpričevala od postajnega direktorja.

Člen 10.

Poleg podpore, kakršno in če jo odredi ministrstvo za poljedelstvo in vode, dobivajo kurzisti po možnosti tudi brezplačno stanovanje ali na postaji ali pa pri bližnjih državnih napravah.

Učitelji tečajev prejemaajo za svoje delo v tečaju poseben honorar, ki ga predlaga ministrstvu za poljedelstvo in vode postajni direktor, vpoštevaje trajanje tečaja in zaposlenost poedinih učiteljev.

Na postajah se mora voditi »knjiga kurzistov«, v katero se vpisujejo vsi potrebni podatki o predhodni izobrazbi in o uspehu vsakega kurzista.

Vsi kurzisti so v disciplinskem oziru podrejeni postajnemu direktorju, ki jih sme zaradi nemarnosti v poslu ali zaradi nevljudnega vedenja izključiti iz tečaja.

Koncem vsakega tečaja pošlje postajni direktor poročilo ministrstvu za poljedelstvo in vode.

Člen 11.

Po členu 2., točki 5.), tega pravilnika smejo sprejemati postaje vsako leto na delo v svojem laboratoriju po dva do tri agronome, ki so dovršili višjo ali najmanj srednjo poljedelsko šolo in ki jih jim pošlje ministrstvo za poljedelstvo in vode zaradi specializiranja v vinski kemiji in analizi vina kakor tudi v pravilih in metodah umnega vinarstva, da bi se mogli potem uporabljati za državne organe v vinarski stroki.

Delo teh kandidatov na postaji mora trajati najmanj tri mesece ter mora obsežati vse posle iz vinske kemije in bakteriologije s podrobnim proučevanjem zakona o prometu z vinom in njegovega uporabljanja.

Kandidati morajo opravljati na postaji vse strokovne posle, ki jih jim naroči postajni direktor, čigar dolžnost je, da jih s pomočjo svojega asistenta čim bolje usposobi za zgoraj omenjeno svrhu.

Če oceni postajni direktor čez mesec dni kandidata za nesposobnega, da bi se izpopolnjeval v stroki, ga predlaga ministrstvu za poljedelstvo in vode za odstranitev s postaje.

Koncem tega dela na postaji mora vsak kandidat opravljati izpit pred komisijo, sestavljeno iz postajnega direktorja in asistenta in še enega poljedelskega strokovnjaka, ki ga odredi ministrstvo za poljedelstvo in vode na predlog postajnega direktorja.

Izpit obseza:

- 1.) pismeno nalogo iz vinske kemije;
- 2.) analizo vina z oceno vina na podstavi analize;
- 3.) ustni izpit;
- 4.) popularno predavanje z demonstracijo.

O izpitu sestavi komisija zapisnik, na katerega osnovi izda direktor kandidatu izpričevalo; obenem pa pošlje poročilo ministrstvu za poljedelstvo in vode.

Člen 12.

Z odobritvijo ministrstva za poljedelstvo in vode sme sprejemati postajni direktor v delo na postaji tudi privatne osebe, ki se hočejo na njej seznaniti z enokemijo in analizo vina in z znanstvenimi osnovami umnega vinarstva, in sicer če in kolikor ne bi bilo sprejemanje teh oseb na škodo rednega delovanja postaje, kar ima pravico določiti postajni direktor.

Tudi te osebe se morajo, dokler delajo na postaji, povsem ravnati po navodilih in naročilih postajnega direktorja. Za porabo laboratorijskega materiala plačujejo izvestno vsoto, ki jo določi ministrstvo za poljedelstvo in vode na predlog postajnega direktorja.

Na njih prošnjo jim izda postajni direktor potrdilo, koliko časa so te osebe delale na postaji, z izrečno pripombo, da jim to potrdilo ne more služiti kot kvalifikacija za zadobitev državne službe.

3. Zunanje delovanje enoloških postaj.

Člen 13.

Po členu 2., točki 1.), tega pravilnika in zato, da se izvršuje program za preizkuševalna dela, imajo direktorji enoloških postaj pravico, sklicevaje se na dotično odobritev ministrstva za poljedelstvo in vode, dajati naročila in priporočila upravnikom vseh državnih trtnic in drevesnic kakor tudi nižjih poljedelskih šol, naj na objektih njim poverjenih naprav izvajajo preizkuse po prejetih navodilih, zbirajo o njih najtočnejše podatke in o tem poročajo postaji.

Razen tega morajo tudi ostali državni poljedelski organi v državi dajati enološkim postajam svojo pomoč, zlasti ob zbiranju potrebnih vzorcev vina in drugih alkoholnih pijač za delovanje po členu 2.,

točki 2.), tega pravilnika; stroški za to pa obremenjajo proračun postaje.

Člen 14.

Da se čim boljše izvršujejo zgoraj omenjeni preizkusi, morajo enološke postaje po členu 1., točki 4.), zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva organizirati, zalagati z aparati in kemijskim materialom praktične enološke laboratorije po državnih trtnicah, nadalje sestavljati njih delovni program ter voditi kontrolo o redu in delovanju v njih.

Stroški za organiziranje in zalaganje teh laboratorijev obremenjajo proračun dotičnih trtnic.

Člen 15.

Rezultate svojega delovanja, tabelarno, s kratkimi kritičnimi pojasnili objavljajo postaje po možnosti vsako leto v obliki in na način, ki ju odredi ministrstvo za poljedelstvo in vode. Po naročilu ministrstva za poljedelstvo in vode ali po svoji iniciativi objavljajo postaje občasno, po potrebi, tudi krajša, popularno pisana navodila za umno opravljanje poedinih vinogradniških in vinarskih poslov, zlasti za uporabljanje metod, priprav in sredstev, ki je zanje treba živješe propagande.

Stroški takih publikacij obremenjajo proračun postaje ali ministrstva za poljedelstvo in vode; eventualno se pokrivajo iz dohodkov razredne loterije.

Člen 16.

Osebe enoloških postaj sme prirejati strokovna predavanja za prebivalstvo tudi izven postajnega sedeža, kolikor mu to dopuščajo redne dolžnosti.

Za taka predavanja sme odsostvovati osebe do treh dni, v katere se potovanje všteva; toda o tem je treba naknadno poročati ministrstvu za poljedelstvo in vode.

Člen 17.

Po členu 2., točki 4.), tega pravilnika so enološke postaje upravičene, prevzemati v mejah svoje pristojnosti v analizo tudi pošiljke privatnih oseb, kolikor jim to dopušča delo pri uradnih analizah in preizkusih.

Za take analize se pobira taksa po cenovniku, ki ga predpiše začetkom vsakega leta ministrstvo za poljedelstvo in vode na predlog postajnega direktorja.

Od tako pobranih taks pripada 25 % onemu, ki je opravil analizo, ostanek pa se mora kot dohodek postaje koncem vsakega meseca oddati pristojni državnim blagajni.

Člen 18.

Po členu 2., točki 7.), tega pravilnika morajo dati enološke postaje strokovna pojasnila in nasvete tudi privatnim osebam, ki se v ta namen pismeno obračajo do njih.

Ta pisma se smatrajo za prošnje po zakonu o taksah, odgovor nanje pa je brezplačen ter se pošlje neposredno prosilecu, če je priložil svojemu pismu tudi predpisano poštno znamko za odgovor.

Člen 19.

Osebe enoloških postaj sme izključno v prostem času dajati interesentom strokovno pomoč, tudi neposredno v njih kletih s pravico, da pobira za te storitve po sporazumu honorar.

Asistentu daje za taka dela dovolitev direktor.

4. Osebe enoloških postaj in njegove dolžnosti in pravice.

Člen 20.

Vsaki enološki postaji načeljuje direktor, ki se postavlja na podstavi kvalifikacije, določene v členu 6. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva.

Njemu je pridružen asistent istotako s kvalifikacijo po gorenjem členu gorenjega zakona.

Izpraznjena mesta postajnih direktorjev in asistentov se popolnjujejo z natečajem.

Razen tega postavlja pri vsaki postaji direktor potrebno število služiteljev (laborantov) v mejah odobrenega proračuna.

Člen 21.

Postajni direktor ima te-le dolžnosti:

1.) ravna se po tem pravilniku in po naredbah ministrstva za poljedelstvo in vode, gleda na to, da deluje postaja čim intenzivneje in da se razvija v vsaki smeri svoje naloge; v to svrhu podaja ministrstvu za poljedelstvo in vode potrebne konkretne predloge;

2.) skrbi za nabave aparatov, kemikalij, knjig in vobče znanstveno-tehničnega materiala kakor tudi pisarniških potrebščin, materiala za kurjavo in razsvetljavo, vse po veljavnih zakonskih predpisih, v mejah odobrenega proračuna in z odobritvijo in pooblastitvijo ministra za poljedelstvo in vode

3.) skrbi za to, da se imovina postaje vobče čuva, potrošni material pa porablja kar najvarneje, a da ta varnost ni na škodo znanstvenim nalogam postaje;

4.) skrbi in je odgovoren za to, da se dohodki postaje redno oddajajo državnim blagajni;

5.) pazi strogo na red in čistoto v laboratoriju postaje;

6.) podaja o pravem času ministrstvu za poljedelstvo in vode predloge za proračun postaje, delovne programe in trimesečna in letna poročila o delovanju postaje;

7.) vodi ob kratkem dnevnik o delih strokovnega postajnega osebja;

8.) vodi dopisovanje postaje s svojim podpisom;

9.) vodi vse svoje naredbe trajne veljave v knjigi naredb;

10.) skrbi, da se pravilno vodijo vse znanstveno-tehnične in administrativne knjige, ki jih mora voditi postaja;

11.) daje odposlancu, ki bi ga ministrstvo za poljedelstvo in vode poslalo inspicirat postajo, vsak čas vse podatke in vsa potrebna pojasnila o stanju, delovanju in potrebah postaje;

12.) se obrača do ministrstva za poljedelstvo in vode za navodila v vsakem primeru, ki preseza področje njegove pristojnosti;

13.) predlaga redno ministrstvu za poljedelstvo in vode s potrebnimi pojasnili letni račun dohodkov in razhodkov najkasneje v treh mesecih po koncu proračunskega leta.

Člen 22.

Asistent enološke postaje je v izvrševanju uradnih dolžnosti podrejen direktorju kot uradnemu šefu ter se mora ravnati po njegovih navodilih in naročilih, t. j. tako v administrativnih stvareh kakor tudi pri opravljanju analiz in preizkusov, pri prirejanju tečajev in predavanj i. dr. mora izvrševati naloge, ki mu jih poveri direktor, v laboratoriju ali v imenu postaje pa ne sme ukreniti ničesar brez direktorjeve vednosti in odobritve.

Kadar je direktor odsoten, ga zastopa asistent, ki se mora držati navodil, katera mu da direktor.

Člen 23.

Služitelj (laborant) mora opravljati vse posle, ki mu jih odredita direktor in asistent zato, da se vzdržuje red in čistota, da pravilno funkcionira laboratorij in da se odpravlja pošta.

Člen 24.

Direktor enološke postaje ima te-le pravice:

1.) postavlja in odpušča služitelje (laborante);
2.) ob nujni dokazani potrebi daje asistentu in služiteljem (laborantom) dopuste do 5 dni, v katere se ne šteje potovanje; toda to se ne sme ponoviti za eno osebo večkrat nego dvakrat na leto;

3.) za nerednost sme kaznovati asistenta in služitelje (laborante) po členu 160. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih;

4.) predlaga ministrstvu razpored delovnih ur v zimskem in poletnem času ter predpisuje čas za sprejemanje neuradnih posetov na postaji;

5.) uživa po členu 2., točki 6.), zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva brezplačno stanovanje na postaji z največ štirimi stanovanjskimi prostori, kot brezplačno kurjavo pa dobiva, če je oženjen, v breme postajnega proračuna največ 2 m² drv na mesec, drugače 1 m².

Člen 25.

Asistent ima pravico do brezplačnega stanovanja iz največ dveh stanovanjskih prostorov, kot brezplačno kurjavo pa prejema v breme postajnega proračuna 1 m² drv na mesec.

Tudi služiteljem (laborantom) se daje po možnosti in po direktorjevi izprevidnosti brezplačno stanovanje in brezplačna kurjava na postaji.

Neporabljena drva, odrejena osebju, pripadajo postaji.

Člen 26.

Osebe enološke postaje v Bukovu ima z ozirom na to, da je postaja daleč od mesta in da je ustanovljena na posestvu državne trtnice, pravico, uživati vse iste ugodnosti in dobivati vse potrebščine, pridelane v trtnici, z istim popustom, ki jih uživa osebje te trtnice; za promet z mestom Negotinom ima pravico, uporabljati državna vozila.

5. Administracija in knjigovodstvo.

Člen 27.

Enološke postaje so samostalne naprave, ki so podrejene neposredno oddelku za vinogradništvo in sadjarstvo ministrstva za poljedelstvo in vode, s katerim občejuje direktno.

Člen 28.

Proračun enoloških postaj sestavlja oddelek za vinogradništvo in sadjarstvo na predlog postajnih direktorjev, ki razpolagajo z odobrenimi krediti po zakonu o državnem računovodstvu kot nakazovalci druge stopnje; asistenti pa so računodajniki.

Člen 29.

Na enoloških postajah se vodijo razen predpisanih administrativnih in računskih knjig še te-le knjige:

- 1.) inventar stvari;
- 2.) knjiga potrošnega materiala;
- 3.) dnevnik o delih;
- 4.) knjiga o analizah;
- 5.) knjiga o uspehih izvršenih preizkusov in znanstvenih raziskav;
- 6.) knjiga kurzistov (matrika);
- 7.) knjiga naredb.

Člen 30.

Imovina postaje se mora čuvati kar najskrbneje; drage in občutljive aparate (platino), mikroskope itd. čuva direktor pod ključem ter jih daje v uporabo samo izvežbanim osebam ob njih osebni odgovornosti.

Tudi asistent je osebno odgovoren za oni del imovine, ki mu ga izroči direktor v upravljanje in čuvanje; istotako služitelj (laborant).

Škodo, učinjeno namenoma ali z očitno nepazljivostjo, povrne po nabavni ceni oni, ki jo je učinil in ki se pokliče na odgovor.

Člen 31.

Odpise po knjigi potrošnega materiala odobruje postajni direktor na asistentov predlog koncem vsakega tih mesecev; odpise po knjigi inventarja odobruje ministrstvo za poljedelstvo in vode na predlog postajnega direktorja po komisijski oceni koncem vsakega leta.

Odpisane stvari se prodajajo na javni dražbi.

Člen 32.

Ta pravilnik velja za enološko postajo v Bukovu in za vse druge enološke postaje v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se ustanove ali se za take proglase z odločbo ministra za poljedelstvo in vode na podstavi člena 22. zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva.

V Beogradu, dne 14. novembra 1923.;
K br. 39.091/V.

Minister za poljedelstvo in vode:

K. Lj. Miletić s. r.

Razglasi drugih uradov in oblastev.

Preds. 609/23/23—23.

Razglas.

Dne 29. aprila 1924. ob devetih bodo v porotni dvorani deželnega sodišča v Ljubljani na prodaj razne stare puške (primerne za lovske čuvaje) in samokresli, in sicer samo dražiteljem, ki imajo orožni list.

Predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani,
dne 19. aprila 1924.

St. 342/24.

612 3—1

Razpis.

Podpisana notarska zbornica razpisuje notarsko mesto v Ormožu ali pa drugo notarsko mesto, ki bi se morebiti izpraznilo po premestitvi.

Prošnje naj se vložijo pri podpisani zbornici najkasneje do dne

11. maja 1924.

Notarska zbornica v Ljubljani,

dne 23. aprila 1924.

Predsednik: Hudovernik s. r.

St. 2600.

3—3

Razpis.

V področju gradbene direkcije za Slovenijo v Ljubljani je popolniti 24 mest državnih cestarjev, in sicer v okrožju gradbenih sekcij v Ljubljani, Kranju, Novem mestu, Mariboru in Murski Soboti.

Prošnje do dne

30. aprila 1924.

Natančnejši razpis glej v Uradnem listu 34.

Gradbena direkcija za Slovenijo v Ljubljani,
dne 10. aprila 1924.

Hanuš s. r.

St. 1104.

607

Opozorilo izseljenikom, ki niso mogli iz kakršnegakoli razloga odpotovati v Združene ameriške države, dasi imajo odobrene potne listine.

Izseljeniški odsek ministrstva za socialno politiko je izdal naredbu, da morajo izseljeniki, ki so po redni poti dobili izseljeniški potni list za Združene ameriške države, pa niso mogli zbog izčrpane kvote ali iz drugega razloga odpotovati, take potne liste takoj predložiti pristojnim oblastvom (občinam itd.), ki naj jih po redni poti najkasneje do konca meseca aprila t. l. pošljejo izseljenškemu odseku ministrstva za socialno politiko na klavzuranje za kvoto 1924./1925.

Potni listini (potnemu listu) je treba priložiti «affidavit», t. j. garancijsko pismo rojaka ali prijatelja, ki prebiva v Združenih ameriških državah, da ga bo tam vzdrževal.

Pristojna oblastva (občine itd.) morajo izdati, ko prejmejo te potne liste, uradno potrdilo, da se jim je potni list izročil.

O sprejemanju novih prošenj za Združene ameriške države v breme prihodnje kvote 1924./1925., ki začne teči dne 1. julija t. l., izda ministrstvo pozneje potrebna navodila.

Izseljeniški komisariat v Zagrebu,

dne 18. aprila 1924.

Šef izseljeniškega komisariata:
dr. F. Aranicki s. r.

Razne objave.

St. 2945.

Natečaj za bolničarke.

Društvo Rdečega križa kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev sprejme v II. letni tečaj svoje šole v Valjevu za bolničarke učenke ob nastopnih pogojih:

- 1.) gojenke morajo biti stare 18 do 35 let;
- 2.) dovršiti so morale najmanj osnovno šolo;
- 3.) biti morajo zdrave;
- 4.) biti morajo dobrega vedenja.

O vsem tem je treba predložiti potrebne dokumente (krstni list, izpričevala, potrdila).

Učenke imajo v šoli brezplačno: stanovanje, hrano, obleko in pouk.

Šola traja leto dni v Valjevu in pol leta prakse v zavodu, ki ga odredi odbor Rdečega križa.

Potem dobi vsaka učenka diplomu, ki ji daje pravico do državne, samoupravne ali privatne službe.

Prijava traja do dne

29. aprila 1924.

Prijava z dokumenti je treba poslati šolskemu odboru za bolničarke v Valjevu.

Rdeči križ pripravlja strokovni bolničarski kader za sanitetno službo v vojni in v miru, ki je našemu narodu in njegovim zdravstvenim napravam jako potreben.

Iz te šole imamo že tri dovršene tečaje; učenke so vse zaposlene v bolnicah in na zdravstvenih postajah, kjer dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in preko 500 dinarjev mesečne nagrade, smatrajo pa se za kvalificirane bolničarke.

Glavni odbor društva Rdečega križa kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Beogradu,

dne 8. aprila 1924.